

2009 CONFERÈNCIA INAUGURACIÓ EXPOSICIÓ SANTA COLOMA FA CENT ANYS, 2009

DEMOGRAFIA I URBANISME

Ja ho veureu a l'exposició. Santa Coloma tenia 4.500 habitants i ara en té 12.500. Tanmateix, el creixement urbanístic ha tingut diverses fases:

- a) de 1906 a 1956 l'activitat urbanística és quasi nul·la. Santa Coloma era un poble amb decadència que dels 5.500 habitants del 1877 baixa fins els 3600 de la postguerra i no torna a arribar els 5.000 fins l'any 1969 !!!! Causes: no tenir estació de tren, la pèrdua de la guarnició militar, la crisi de la fil·loxera, la guerra de Cuba, Per això el rei ens concedeix el títol de ciutat : per acontentar-nos. Anys més tard, la guerra civil ho acaba d'empitjorar: morts, exiliats, empresonats..... No serà fins l'arribada de l'immigració espanyola, i el miracle econòmic dels 60, basat en el turisme, la construcció i la indústria de béns de consum que Santa Coloma torna a créixer.
- b) Aquest creixement es nota ja a mitjans dels 50 amb la construcció del Poble Nou i les cases barates i l'obertura del carrer Moragas. És la primera zona d'expansió natural de Santa Coloma
- c) En la dècada dels 60 assistim al fort creixement colomenc : pla del Cementiri 1964, Sol Ixent el 1965, can Malladó el 1966, Puigfortí i can Xumetra el 1967
- d) Una data important: el 1974 té lloc per un costat l'annexió de Sant Miquel de Cladells i Santa Coloma duplica el seu terme municipal i el mateix any s'aprova Santa Coloma Residencial, un cas especial ja que així com les altres urbanitzacions eren apèndixs, ampliacions del poble, aquesta es configura com una clàssica urbanització de segona residència, allunyada del nucli urbà.
- e) La gran expansió s'allargarà lentament i amb suau augment en la dècada dels 70 i 80 i a mitjans dels 90 començarà el creixement actual, ràpid, extensiu i intensiu, demogràfic i urbanístic i que encara dura, creant una nova Santa Coloma o més ben dit, diverses Santes Colomes, socialment i urbanísticament.

Però bé, no és aquest el tema de la meva conferència avui. Ara i aquí vull intentar mostrar-vos com el pas dels cent anys no ens ha canviat tant com ens sembla. Certament

que som més rics, tenim vacances, seguretat social, cotxe, feina, medicines, escoles, pavellons i piscines. Però tot això és l'entorn, l'aspecte material, la cuirassa. Els colomencs d'avui i els de fa cent anys, som els mateixos? Ha canviat la naturalesa colomenca i humana, amb cent anys? Som diferents? O bé malgrat l'electricitat, l'informàtica i la tele som iguals, tenim les mateixes passions, enveges, amors, traumes, problemes que els colomencs de fa cent anys?

He anat extraient dades històriques d'aquests cent anys i us les ofereixo agrupades en uns grans temes que seran l'eix vertebrador de la conferència: transports i comunicacions, treball, política, educació i convivència. Són uns retalls ja que parlar de cent anys en mitja hora podeu entendre que no és possible

TRANSPORTS I COMUNICACIONS

Cosa curiosa, fa més d'un any que patim les obres de la carretera de Girona: en fa cent es va construir aquesta i es subhastava la de Sant Hilari.

1912 primer negoci local per comunicar Sils i Santa Coloma amb automòbil. Els dos empresaris són en Llorenç Verger, jove solter arribat de Maó i el comerciant colomenc Gaspar Coll Viader i el 1913 es creava la Hispano Farnense, després vindria la Teisa, en Xiquitin, etc..... fa cent anys 1 hora i quart per anar a Girona. En els anys 80-90 vint minuts; ara mitja hora: trànsit, entrebancs, o sigui que no millorem encara que l'entorn (carretera) millori

1924

L'alcalde signa un ban sobre circulació amb articles prou interessants que encara podria, alguns d'ells, signar avui dia, perquè els humans no escarmentem: s'obligava als vianants a circular per la seva dreta i només se'ls permetia circular en doble sentit en les voreres que fessin més d'un metre d'ampla. Es prohibia "*entretener bultos y llevar fardos o cajas por las aceras. A los cerdos, corderos, gallinas conejos u otros animales domésticos bajo ningún pretexto podrán los interesados dejarlos libres por las calles, paseos y plazas. El ganado deberá conducirse por el centro de la vía pública y bajo ningún pretexto podrá vagar suelto en ella*". Es prohibia treballar sobre la vorera obstruint el trànsit de vianants. Restava prohibit circular amb qualsevol tipus de vehicle sense el corresponent registre de l'ajuntament. Es prohibia la circulació total dins les

places i passeigs. " *Ni por razón del barro que pueda haber en las calles se permitirá el paso de bicicletas, carretones, etc por las aceras* " *Los automóviles, motocicletas y cualquier vehículo de tracción mecánica deberán ir provistos de la correspondiente bocina u otro aparato sonoro para avisar su proximidad a los transeúntes y su marcha en el interior de la población no excederá de doce kilómetros hora* " . Estava prohibida la circulació de cavalleries " *asmáticas, con úlceras, cojera u otro defecto que repugne a la vista y buena crianza*" i finalment " *Los animales de leche que circulen por las calles deberán ir provistos de un bozal y una esquila o cencerro y no podrán detenerse sino el tiempo preciso para ser ordeñados*" Aquesta era la Santa Coloma de fa 80 anys

1925 sortidors de benzina

1926 PACTE DEL BALNEARI

El mes de juliol el balneari presenta una factura a l'ajuntament per valor de 460 pessetes, corresponents a un dinar que realitzaren alcaldes i enginyers per presentar el projecte del ferrocarril Anglès-Santa Coloma-L'Empalme. Del projecte només en quedà el dinar

El mateix anys els veïns dels carrers d'en Joli i de Sant Sebastià es queixen de la velocitat a que circulen molts vehicles i es decideix multar-los si sobrepassen els 40 qms

1932 l'ajuntament escriu als responsables de l'estació de ferrocarril de Sils, ja que en la sala d'espera de 3º classe els viatgers queden materialment glaçats i demanen que obrin les sales de 1ª i 2ª classe, encara no inaugurades, per poder ocupar-les els de 3ª classe

En la dècada dels 60 Es van prohibint rodes de ferro i s'han de posar pneumàtiques, ja que s'anaven substituint els paviments de terra o llambordes pels d'asfalt.

1963 l'ajuntament aprova unes normes de circulació, entre les quals destaca la prohibició d'aparcar a les Mesures, sota els porxos de la plaça, prohibició d'aparcar camions a la plaça -que hauran de fer-ho al Firal- i es defineix una zona d'aparcament: al carrer Sant Sebastià s'aparcarà a l'esquerra i al carrer Camprodon a la dreta

1964 projecte de construcció de l'aeroport a Vilobí així com el sistema de finançament que repercutirà en part en les arques dels municipis circumdants (210.000 pessetes ha de pagar Santa Coloma

1969 L'empresa Guerrero comunica Sta Coloma amb Barcelona: el sopar a les Mallorquines i l'esmorzar

1971 primers semàfors al poble, àmbars

I fins ara. La novetat són més semàfors, rotondes, i guals en els carrers que provoquen la lenta destrucció dels amortidors dels cotxes. Ja en tornarem a parlar.

POLÍTICA

El govern municipal funcionava per majories i minories: el partit més votat (la Lliga a Sta Coloma) es quedava vuit regidors i el segon (els republicans) se'n quedaven quatre. Veureu que molts dels temes que preocupava als colomencs són encara vius avui dia.

1908 el concejal Ribas proposa comprar una bandera "regional" per que onegi els dies festius a l'ajunt *como testimonio de cariño a las enseñas que simbolizan todas las glorias tradiciones y contrariedades de Cataluña*

L'alcalde Barrera no ho veu bé doncs la bandera espanyola ja representa "*el símbolo de todas las glorias tradiciones y desventuras de todas las Españas sin excepcion de la region catalana y con ella quedaba testimoniado el amor y respeto a la representacion de lo que el Sr Ribas deseaba simbolizar*".

1909 El mes d'octubre l'ajuntament aprova una llista de prioritats per al poble, que segueix aquest ordre: tapar el torrent merder, construir unes noves Mesures, construir les escoles, la casa consistorial i els jutjats

1910 Rellotge subscripció popular (el 1912 encara el rellotger reclama cobrar)

1913 L'ajuntament aprova, d'acord amb altres pobles catalans, que per pressionar al govern espanyol perquè accepti la Mancomunitat catalana, tots els pobles onejaran la senyera en el balcó de l'ajuntament els dies 24 i 25 d'octubre

1920 El mes de maig diversos veïns demanen a l'ajuntament *“que sean en lengua catalana los rótulos de un farol anunciador de las oficinas de correos que fue regalado por suscripcion particular*

1922

El mes de març hi ha una forta discussió a l'ajuntament sobre si s'ha de posar o no la senyera al balcó de l'ajuntament i al final es decideix posar la senyera i la bandera espanyola

El mes d'octubre torna a tenir lloc a l'ajuntament un acte patriòtic ja que els regidors nacionalistes presenten una proposta que tot i dir-la naturalment en català, en les actes està escrita en castellà: *“ Nosotros que representamos la voluntad del pueblo de Santa Coloma de Farnés, proclamamos el hecho de Catalunya Nación; reclamamos para la Nación Catalana el derecho de regirse por un Gobierno propio y declaramos la voluntad de nuestro pueblo de ayudar a la inmediata institución de este Gobierno que ha de conducir la Nación Catalana a cumplir sus destinos en la Historia de los Pueblos, 16 octubre 1922”*. Signat: Josep Prat, Josep Sureda, Jaume Puig, Pere Serra. No s'aprova la proposta i sí una altra on es demana més autonomia per Catalunya.

Dies més tard, l'ajuntament demana al govern central la repatriació dels soldats del Marroc i que convoqui un referèndum per veure si s'ha d'acabar la guerra

1923 Setembre cop d'estat Primo de Rivera: Cessament alcalde Carós substituït per Delàs i inici Dictadura Octubre

1931 Eleccions i República: El 20 d'abril l'alcalde fa retirar de la sala de Plens la imatge del sagrat Cor *“a fin de evitar la remota posibilidad que fuera objeto de broma o escarnio”*.

Es canvien els noms d'uns quanta carrers: Calau per Prat de la Riba, Prat per Ferrandiz, carrer Centre per Bellés, carretera de Sant Hilari per avinguda del 14 d'abril, Major per F. Macià, Campjoli per capitán Galan, Raval per capitán Hernández, Plaça Constitució per Plaça Republica

1932 el visitant més il·lustre ve el 5 de setembre: Francesc Macià, president de la Generalitat, és rebut apoteòsicament, malgrat que el sometent, monàrquic i carlí, intenta fer una demostració de força desfilant pels carrers del poble

1934 El 25 d'abril, proposat per l'Institut d'Estudis Catalans, s'aprova canviar el nom Farnés pel catalanitzat de Farners

El 1934 Renyides devien ser les eleccions municipals, perquè per 5 vots de diferència Esquerra guanya i es queda amb la majoria de 8 consellers, mentre la Lliga s'ha de conformar amb els 4 de l'oposició. Les picabaralles dins el consistori són enormes, ja que la Lliga denuncia que els d'Esquerra havien coaccionat a molts masovers perquè els votessin.

Després de la frustrada revolta del president Companys el 13 d'octubre té lloc una sessió plenària convocada pel tinent de la Guàrdia Civil que, per ordre de la superioritat, donava per destituïts a tots els consellers d'Esquerra Republicana dels seus càrrecs; el nou ajuntament es constituïria amb els 4 consellers de la minoria (la Lliga) més 8 veïns nomenats per la superioritat. Dies més tard, el tinent, per ordre de la superioritat, nomena alcalde a Josep Maria Oller Serra, qui cessa els consellers de la Lliga. Mesos més tard es nomenarà alcalde a Josep M Mujal

1936 Constituït el mes de febrer el nou govern espanyol del Front Popular, restableix la Generalitat amb Lluís Companys i tornen als ajuntaments els regidors d'ERC cessats després dels fets d'octubre de 1934. El 18 de febrer té lloc el ple de reposició a Santa Coloma. El nou alcalde d'ERC, Francesc Mas es lamenta que si foren vuit els cessats ara només en tornen set, ja que l'ex-alcalde Carós morí com a conseqüència de la malaltia agafada a la presó. Els regidors de la Lliga no hi assisteixen.

Per decret de la Generalitat, Santa Coloma es converteix en capital de la comarca de la Selva

El Juliol cop d'estat del general Franco i Guerra Civil

El mes d'octubre la Generalitat recobra bona part del poder fins ara en mans dels Comitès i es formen nous ajuntaments. En la presa de possessió del nou alcalde Lluís Mon, els representants de la Lliga no hi acudeixen

L'octubre es decideix canviar el nom del poble pel de Farners, però la Generalitat obliga a l'ajuntament a posar Farners de la Selva

L'ajuntament va expropiant cases, comptes, finques. El Círcol, ara és el Teatre Municipal. El col·legi de les monges, ara nacional, rep el nom de Víctor Català. El dels hermanos es converteix en un centre de nens refugiats

1939 canvi noms carrers

Afusellament Món

1950 MIL·LENARI us ho llegeixo tot

El dia 31 de gener s'inicien els actes del Mil·lenari de Santa Coloma al commemorar-se els 1.000 anys de la consagració de l'església amb una gran festa de caràcter local: carres adornats, arc triomfal en el carrer de sant Sebastià, banderes als balcons, cavalcada amb genets amb vestits medievals. Totes les associacions del poble desfilen i acompanyen les autoritats (governador civil, bisbe, coronels, delegat d'Hisenda, delegat del Frente de Juventudes, alcalde, jutge, Guàrdia Civil...) fins l'església parroquial: missa solemne, proclamació del Mil·lenari des d'una tribuna a la plaça i cants populars catalans. A la tarda, sardanes de compositors locals i inauguració de l'exposició d'artistes locals. A les sis, en el Cercle, actuació de la cobla Carbó, de l'Esbart Dansaire i concert de violí i piano. Al vespre ball a l'Hogar Farnense

La diada de sant Salvador (18 de març) a la nit es fa una crema de pins a la plaça per recordar l'antiga tradició prohibida de fa trenta anys per no malmetre els boscos. Es ballen sardanes només amb la llum dels pins encesos.

Per sant Jordi s'inaugura el Foment Folklòric Selvatà amb l'objectiu de recopilar i donar a conèixer el folklore de la ciutat i comarca i el poeta López-Picó ofereix un recital de poesia.

Amb motiu del mil·lenari es permet que el Círcol organitzi un ball de màscares per la diada de Carnaval.

S'inaugura l'altar major dissenyat per l'arquitecte Joaquim Iglesias d'Abadal amb les imatges de Sant Salvador i Santa Coloma obra d'Esteve Monegal.

El 30 d'abril es baixa la Verge de Farners a l'església parroquial on hi romandrà fins el 21 de maig, Aplec de Farners, quan en processó és pujada altra vegada a Farners.

El 14 de maig té lloc el primer concurs intercomarcal de Coros en el camp de futbol.

El segon dia de l'Aplec de Farners es dona el veredict del certamen històric, que el guanya l'obra *Historia de Santa Coloma de Farnés y su comarca* de Josep Mª Millàs i Vallcrosa i Francesc Rabassa. Premi de 10.000 pessetes.

Per Corpus, el concurs de catifes el guanya el carrer Víctor Pradera.

A l'estiu té lloc una audició de sardanes amb quatre cobles per commemorar el centenari del naixement de Pep Ventura.

Per la Festa Major tenen lloc, dins els actes del Mil·lenari, uns Jocs Florals en el Círcol. En el padró de pobres locals (caps de família que ingressen menys de 2.500 pessetes anuals) hi consten 123 caps de família, que representa unes 450 persones, el 10% de la població.

Mossèn Benet Font funda el Columbo, club de futbol.

El mes de desembre apareix en les actes de l'ajuntament el primer escrit en bolígraf; fins ara eren, i continuaran essent, en ploma.

1951 Verge de Fàtima abril

1959 Es proposa des del Ministeri canviar Farnés per Farners, s'accepta però no se'n parla més

1975 El mes de febrer, el ple de l'ajuntament demana al Govern Civil poder col·locar la senyera al costat de la bandera espanyola i la de la Falange

El mateix desembre, l'ajuntament es posiciona políticament i aprova que *“la concesion de una amnistia para los presos políticos podria repercutir favorablemente a la buena marcha del país y a un fortalecimiento de los lazos de solidaridad nacional. Se acuerda por unanimidad solicitar de la Presidencia del Gobierno una amnistía para los presos politicos”*.

1976 l'ajuntament rep un escrit de l'Assemblea Democràtica de Catalunya, secció local, on es demana el canvi de nom de determinats carrers així com el de la grafia Farnés per Farners

1977

el setembre, d'acord amb les seccions i partits locals, s'estudia canviar diversos noms de carrers; respecte a la Plaça, s'acorda sotmetre-ho a votació popular: Plaça Catalunya, Major o Farners.

El mes de desembre es substitueix oficialment la grafia Farnés per Farners. Mentre, un grup de ciutadans escriu a l'ajuntament que no es poden canviar els noms dels carrers sense consulta popular. Els mateixos que durant 40 anys no havien consultat res a ningú.

1979

El 19 d'abril es constitueix el primer ajuntament democràtic, després de 40 anys de dictadura. Els regidors elegits pel poble són: Jordi Iglesias Massuet, Josep Ruiz Garcia, Lluís Mª Tomàs-Rodó Calveras, Josep Mª Llavari Vila, Josep Blanquera Bellvehí, (tots cinc de CiU); Joan-Josep Arrú Ferrer, Francesc Danés Juvanteny, Fermín González Escarda (tots tres del PSC); Joan Martorell Busquets i Josep Mª Clapés Boix (tots dos del Grup d'Independents); Ignasi Sitjà Güetas (Electors per a la democràcia), Josep Casali Corominas (ERC), Narcís Figueras Roca(UCD). Elegiran alcalde a Jordi Iglesias.

	Vots i regidors
CiU	1167(5)
PSC	675(3)
ERC	407(1)
UCD	248(1)
AP-PP	468(2)
Entesa	409(1)

I així fins ara: uns manen i els altres volen manar; i al mig nosaltres, el poble. I tot s'ha de dir que gràcies que vulguin fer la feina i més en els pobles.

TREBALL

1909 Una setmana abans de la Festa Major es realitza una inspecció a dotze establiments comercials de la vila i els inspectors aixequen acta que *“en diez cuyo peso fue comprobado se defraudaba al público en proporciones considerables y en algunos casos escandaloso*

Fins la guerra bàsicament el camp i més encara el bosc i els seus derivats que crearen les primeres fàbriques o negocis de rodells, suro, . Després de la guerra i fins els anys setanta-vuitanta, el tèxtil i la confecció i els materials de construcció.

Ara això no hi és; ens queixem que a Sta Coloma no hi ha indústria i els colomencs hem d'anar a treballar a fora. Sí i no. Certament hi ha poca indústria; el mateix polígon industrial és més un polígon comercial (tallers i magatzems) que industrial (fàbriques). Però hi ha feina i per això creix el poble. I tants com marxem arriben. A la taula en teniu un bon exemple: l'alcalde que viu i treballa a Sta Coloma; jo que visc a Sta Coloma i treballa a Anglès i el director de l'arxiu que viu a Cassà i ve a treballar a Sta Coloma. I tanta gent com surt, entra. D'aquí 200 anys ens diran bojos o analfabets: com s'entén que en marxin 500 i n'arribin 500? Per què no s'organitzaven i intercanviaven les feines?

Ara el que s'ha de reconèixer i a mi m'ho retreuen sempre és la sort que tinguérem el 1833 a ser nomenats Cap de Partit judicial i el 1936 cap de comarca. Imagineu-vos Sta Coloma sense la capitalitat: sense Consell, sense Jutjats, sense Registre, ni notaris procuradors, advocats, oficina agrària, i més i més oficines i persones que hi treballen i els que hi arriben cada dia per realitzar tràmits. . Ha estat la rifa. Deixeu-me llegir la ponència per capitalitats comarcals que es presentà l'any 1932 i que alguns ja coneixeu, que no ens deixava gaire bé. Malgrat tot, ens nomenaren capital:

1932? *Ponència per a la divisió comarcal de Catalunya*

“Santa Coloma de Farners es tracta d'una població completament estacionada ja que fa anys que no s'hi construeix cap casa. La població està formada per tres o quatre famílies riques, grossos propietaris i una majoria de petits comerciants o comerciants que van fent la viu-viu gràcies als beneficis que tenen del mercat o de les petites rentes que tenen de les terres. Es lleven tard i passen la tarda al cafè; fan festa el dilluns a més del diumenge amb motiu del mercat. Sovint el dilluns hi ha funció de teatre i sempre de cinema. S'engresquen i apassionen per qualsevulla qüestió sense que es preocupin amb constància de resoldre'l. Tot ve de que es paguen molt les apariències; per això tothom vesteix bé, àdhuc les noies que treballen a la fàbrica, però com van curts de pessetes, gasten poc. Ara mateix tenen el projecte de fer una piscina prop de la font de Sant Salvador i en canvi no s'han preocupat de resoldre complidament i eficientment la portada d'aigües potables de les muntanyes veïnes. És una població encalmada. Contrasta amb els avantatges de la seva posició i àdhuc de la seva capitalitat, com contrasta també amb l'activitat d'algunes de les poblacions més petites veïnes, com Sils, per exemple, on a les 7 del matí totes les portes són obertes i tothom

treballa. El temperament d'exterioritat i poca activitat en els afers potser previngui de la influència militar i burocràtica d'altre temps, així com dels petits propietaris de les muntanyes veïnes que han anat fent cap a la vila per viure tranquil·lament de les rendes de les seves terres. Al voltant del Jutjat s'hi ha format un nucli curialesc (quatre advocats, procuradors,etc) que ha de viure d'exprèmer els pocs clients que passen. D'aquesta habilitat explotadora dels assumptes n'ha nascut l'anomenada d'"afamats" que té aquell personal."

(Informe presentat per Miquel Santaló i Josep Iglésies, encarregats de la ponència sobre la divisió comarcal citat a Lluch Martin : La gènesi de la divisió territorial Barcelona 1985, pàg 340)

EDUCACIÓ I CONVIVÈNCIA

Ara ens queixem de mala educació, robatoris, inseguretat, etc ,etc Us he preparat unes quantes dates del segle XX. No hem canviat tant:el jovent ara bolca jardineres, va de pressa amb el cotxe i fa barrabassades. A la meva joventut en Nani pujava amb el cotxe les escales de l'església i l'Andreu de can Romà trencava faroles amb una escopeta de balins. I en la joventut del meu pare penjaven gats per la cua a les portes de les cases o treien pedres de davant les cases perquè el sereno els cridés dues o tres hores abans.

L'octubre de 1914 el regidor Narcís Ferran es queixa "*de la tolerancia de escándalos en la vía pública de un modo especial durante la noche, por borrachos y gente aficionada a abusar del derecho y paciencia de los vecinos*"

El mes de setembre hi ha moltes queixes pels robatoris que efectuen rodamóns i caravanes de gitanos

1915

El mes de juny s'ordena als agutzils que vigilin amb ganes "*para evitar las molestias que algunos grandullones causaban a los vecinos de la Plaza de la Constitución todos los días de 9 a 10 de la noche.*

1917

El mes de maig té lloc una protesta d'uns veïns que es queixen que en l'edifici de la plaça on habitava en Francesc Fontdevila " Panxo", ara propietat de Francesca

Fàbregas, a la façana hi ha unes al·legories i dibuixos relatius a “*curanderismo y temas obscenos*” que fan mal a la vista; exigeixen que s’esborrin. L’ajuntament dóna quinze dies a la propietària per netejar-ho. L’abril del 1918 es tornen a queixar ja que encara no les han esborrat LA INTRANSIGÈNCIA , un a”virtut humana”

1918 demana que es prohibeixin durant la Festa “*los acostumbrados juegos de ruletas y otros donde va a parar el dinero de los chiquillos y de los incautos*”

1922 demana extremer la vigilància de cara a la festa “*para evitar que ladones y rateros hagan de las suyas*”

1923

Campanya contra la casa de barrets de sota l’ajuntament

1934

El mes de Febrer un grup de brètols destrueix els rètols i els bancs de Sant Salvador i l’ajuntament ofereix una recompensa de 100 pessetes per qui els denunciï

1937

El gener es prohibeix als joves menors de 16 anys que romanguin pels cafès als vespres a excepció dels diumenges. Se’ls prohibeix jugar a qualsevol tipus de joc d’atzar i amb diners i se’ls demana que acudeixin a les classes nocturnes i a la biblioteca popular per completar el seu ensenyament. Respecte als adults, els cafès han de tancar a les onze i només es permet jugar a la manilla, jugant-s’hi com a màxim la consumició

1944 inauguren passeig Font Picant. Poc durà l’alegria, ja que el mes de juny té lloc un acte vandàlic consistent en posar sal al peu dels arbres acabats de plantar en el camí anomenat de Les Basses que és el que comunica la carretera de Sant Hilari amb el passeig de la Font Picant a través d’una passera. Al no trobar-se als culpables, l’ajuntament decideix multar amb 10 pessetes a “*todos los terratenientes propietarios lindantes con el camino*”

1968 El mes de desembre s'ordena retirar de la via pública les màquines tocadiscos, obligant als propietaris de bars a tenir-les dins dels locals

I l'educació el jovent? Ànims, no ens queixem. Llegeixo el que portava no fa gaire un diari:

“Els nostres joves avui dia només estimen el luxe, tenen pèssims modals i menyspreen l'autoritat. Mostren poc respecte als seus superiors i prefereixen les conversacions inútils a l'exercici físic. Són uns tirans a les seves llars. Ja no s'aixequen quan arriba algú a casa, no respecten els pares, conversen entre ells quan estan acompanyats de majors, devoren el menjar ràpidament i són uns dèspotas amb els seus mestres”

Es la queixa generalitzada que tots ens fem. Sortosament i no malauradament aquesta cita és de Sòcrates, filòsof grec de fa 2.500 anys. O sigui que ja ho veieu. Res canvia, tot és igual, només el que ens envolta varia (la tecnologia), però la naturalesa humana és la mateixa: la queixa del xoc generacional. He llegit documents del segle XVIII (el meu segle) on els professors d'Universitat es queixen que els alumnes els hi arriben mal preparats i sense saber res de res. Us sona ara? Estem allà mateix. Com diu Eudald Carbonell, ens hem hominitzat però encara ens estem humanitzant. A Santa Coloma i a la Xina Popular, com diria en Josep-Lluís.

El problema general de convivència a Santa Coloma i arreu, és el 3% que deia l'ex-president Pasqual Maragall. El 3%. Tothom actua bé menys un 3%. El jovent no està perdut ni són uns brètols. El 3% fa fresa amb el cotxe, llença les pipes i els papers al carrer i els grans no cullen les caques de gos. Però són uns quants: la resta està a la biblioteca, a l'escola de Música, al bàsquet, futbol o patinatge. A centenars. Però la notícia no són aquests, que és la rutina. La notícia és el 3%. Els mitjans de comunicació actuals, competitius, ens han acostumat a la notícia, cada vegada més allunyada de la realitat. La notícia representa sempre només un 3%. Quan 1000 joves bascos cremen contenidors i cotxes és això el que ens ensenyen; però nosaltres hem de saber que els altres tres milions, tres milions, de bascos estant mirant la tele, llegint o jugant a pilota basca. Hem d'aprendre a diferenciar la notícia de la realitat i cada cop estan més allunyades una de l'altra. Coneguem la notícia però no la convertim en la base de la realitat sinó en l'excepció. Després sí que podrem analitzar i opinar. O sigui que ànims. No ens queixem. La cultura de la queixa no va enlloc, només al desànim i la frustració. Humanitzem-nos. No ens queixem dels guals que ens fan botar al carrer Maragall o

Moragas: donem solucions i preguntem a l'ajuntament perquè el 97% hem de botar per culpa del 3% que van com espiritats. Donem solucions: més multes, més cursets, més vigilància, però solucions. No queixes.

I ACABO AMB UNA NOTÍCIA DÚLTIMA HORA: si fa cent anys érem el poble gironí amb més sants (Sant Dalmau i Sant Salvador) ara som el poble amb més sants i més beats, ja que fa dues setmanes el Papa benet en va canonitzar 498, quatre dels quals nascuts a Santa Coloma

Boix, Josefa. - Adoratriu. Nascuda el 1893

Carrera, Josep Lluís. - La Salle. Nascut el 1881

Garolera, Mateu. - Salesià. Nascut el 1888

Rodas, Eudald. - La Salle. Nascut el 1912.